

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

2024-03-04

1 (17)

Dnr- SI 2023: 8680

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vångaskolan i Norrköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Vångaskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Vångaskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och utifrån identifierade behov utveckla arbetet med jämställdhet på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 september 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr- SI 2023: 8680) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Vångaskolan* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat i relation till kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1 och kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i årskurs 3, resultat på nationella prov i årskurs 3 och 6, betygen i årskurs 6 samt resultat från diagnostiska tester gällande ämnena svenska och matematik. Kunskapsresultaten följs upp på individ - och gruppnivå och uppföljningen omfattar alla årskurser, klasser, kön samt uppföljning över tid.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande. Av intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp undervisningen genom medarbetarsamtal då rektorn ställer frågor till lärarna om undervisningen. Vidare tar rektorn del av lärarnas planeringar och genomför spontana lektionsbesök. Genom skolenhetens Utvecklingsplan följer rektorn upp om lärarna genomför det som de har kommit överens om, till exempel skolenhetens arbete om tillgängliga lärmiljöer. Lärarnas förutsättningar i undervisningen följs upp på ledningsgruppsmöten, förstelärarmöten och i samband med medarbetarsamtal.

Vidare visar granskningen att rektorn även följer upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår att värdegrundsarbetet följs upp inom ramen för rektors systematiska kvalitetsarbete, olika möten på skolan samt genom skolenhetens arbete med planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Av insänd dokumentation, intervju med rektorn samt lärarna framgår vidare att de inom skolenheten regelbundet arbetar med samt diskuterar skolans värdegrund för att få en ökad samsyn.

Rektorn genomför en analys av skolenhetens kunskapsresultat. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan samt lärarna framgår att de är delaktiga i uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat. Resulta-

ten följs upp och analyseras i olika forum såsom arbetslag, klasskonferenser och Lärforum. Rektorn och försteläraren följer tillsammans upp de analyser som genomförts i arbetslagen och på klasskonferenserna och diskuterar fortsatt utvecklingsarbete. En utvecklingsplan görs för skolenheten utifrån skolenhetens kvalitetsanalys.

Utifrån analys av elevernas kunskapsresultat och undervisningens genomförande fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser. Av rektorsintervjun framgår att rektorn utifrån skolenhetens analys av kunskapsresultaten valt ut utvecklingsområden i syfte att stärka elevernas resultat. I ämnet svenska finns behov av att utveckla läsningen och i ämnet matematik behöver eleverna arbeta mer med problemlösning. Ytterligare exempel på utvecklingsområden är kollegial samverkan gällande lärares bedömning och betygssättning samt att lärare behöver utveckla analyserna av sin egen undervisning kopplat till kunskapsresultaten. Sedan tidigare arbetar skolenheten med elevinflytande och delaktighet, tillgängliga lärmiljöer och gemensam lektionsstruktur i syfte att utveckla undervisningen. Rektorn använder också uppföljningarna av kunskapsresultaten för att organisera om och fördela resurser på skolenheten i samverkan med representanter från elevhälsan.

Ledning och organisation

Rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet genom att ge lärarna förutsättningar att samverka. Av intervjuer och inskickad dokumentation framkommer att lärarna ges förutsättningar att samverka och arbeta med utvecklingen av undervisningen. Forum som möjliggör samverkan och kollegialt lärande är exempelvis möten i arbetslag, möten under arbetsplatsförlagd tid, elevhälsomöten samt möten i Lärforum. Samtliga forum äger rum regelbundet och mötenas syften är tydliga.

Rektorn försäkrar sig också om att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Av inskickad dokumentation samt intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår att lärarna har Lärforum varje månad som leds av försteläraren, men ibland även av rektorn. Innehållet i de kollegiala träffarna i Lärforum utgår från utvecklingsområdena i skolenhetens kvalitetsarbete. Pågående läsår arbetar lärarna med bedömning och betygssättning och individuella utvecklingsplaner. Vidare arbetar lärarna med likvärdiga lektioner och lektionsstruktur. Av intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp effekterna av det kollegiala lärandet via medarbetarsamtal. Rektorn uppger att hen har sett att skolenhetens arbete med lektionsstruktur fått effekter på studieron och elevernas kunskapsutveckling.

Rektorn arbetar för att tydliggöra och förankra skolans arbets- och förhållningssätt. Av intervjuer med rektorn, lärarna samt elevhälsans representanter framgår att det finns gemensamma arbets- och förhållningssätt, exempelvis skolenhetens arbete med lektionsstruktur i undervisningen, ordningsregler samt det kollegiala lärandet kring bedömning och betygssättning. Granskningen visar att skolenheten har ett pågående arbete gällande elevhälsorutiner, rutiner för frånvaro, tydligare rutiner för anmälan av kränkningar och anmälningsplikt samt tydligare rutiner i händelse av kris. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn arbetar för att få en ökad samsyn hos personalen gällande kränkande behandling, diskriminering och anmälningsplikt. Mot bakgrund av att det i granskningen framkommit att personals bemötande bidragit till otrygghet för eleverna vill Skolinspektionen påpeka vikten av att rektorn fortsätter arbetet med att förmedla och förankra gemensamma arbetssätt och förhållningssätt hos all personal så att arbetssätt och rutiner tillämpas av alla, även nyanställd personal och vikarier.

Jämställdhet

Granskningen visar att skolenheten saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete. Av insänd dokumentation och intervju med rektorn samt lärarna framkommer visserligen att kunskapsresultaten följs upp utifrån kön. Exempelvis har lärarna analyserat skillnader i kunskapsresultat mellan kön i ämnet idrott och hälsa. Vidare framgår att rektorn låtit lärarna ta del av en föreläsning som handlade om hur lärarna bäst stöttar pojkar i undervisningen. Granskningen visar dock att rektorn inte gör någon strategisk uppföljning av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen för att utveckla arbetet med jämställdhet på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och utifrån identifierade behov utveckla arbetet med jämställdhet på skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas och bli en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolans resultat följs upp utifrån kön och lärarna har deltagit i en föreläsning om pojkars behov i undervisningen, men i övrigt saknar skolenheten ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Av Lgr22, avsnitt 2.1, framgår bland annat att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Vidare framgår i avsnitt 2.8 att rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att, inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete, följa upp och analysera hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Utifrån det kan rektorn tillsammans med personalen identifiera utvecklingsbehov och fatta beslut om insatser.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, struktur och aktivt lärarstöd

Undervisningen är målfokuserad och strukturerad. Av lektionsobservationer samt intervju med lärare och elever framgår att lärarna arbetar utifrån en gemensam lektionsstruktur. Lektionsstrukturen innebär till exempel att lärarna skriver upp lektionens mål och innehåll på tavlan för att tydliggöra lektionens syfte för eleverna. Av observationerna framgår vidare att det i klassrummen återfinns bildstöd för dagens samtliga lektioner samt att lektionerna har en tydlig struktur med inledning samt logiskt flöde när det gäller genomgångar och elevaktiviteter. Granskningen visar att det finns en samstämmighet mellan intentionen för undervisningen och dess genomförande.

Undervisningen präglas av variation, både vad gäller uppgifter och aktiviteter. Av lektionsobservationer samt intervjuer med lärare framgår att undervisningen består av olika uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation och balans.

Lektionsobservationerna visar exempel på varierande aktiviteter såsom genomgångar, diskussioner i helklass, arbete i par, individuellt arbete och högläsning.

Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår innehållet i uppgifterna och handleder eleverna på olika sätt under lektionerna. Av observationer och intervjuer med lärare och elever framkommer att lärarna på olika sätt hjälper eleverna att komma vidare i arbetet samt uppmuntrar elever som tycker det är svårt. Lärarna uppmuntrar elever som anser sig färdiga att vidareutveckla sina svar eller sitt arbete. Av intervjuer med eleverna framgår att de räcker upp handen om de tycker att något är svårt och att lärarna då kan förklara på ett annat sätt och att det hjälper eleverna att komma på en lösning. Ytterligare exempel är att lärarna förklarar begrepp samt att eleverna använder stödstrukturer vid behov.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

I sin undervisning ger lärarna eleverna strategier för lärande samt möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande. Av lärarintervjun framgår att eleverna får prova på olika inlärningsstrategier samt att lärarna arbetar med att ge eleverna kontinuerlig återkoppling. Vidare framgår att eleverna får möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande genom exempelvis checklistor samt att eleverna arbetar med hur de lär sig bäst under tid för arbete med målen i den individuella utvecklingsplanen (IUP) samt i samband med utvecklingssamtal. Av elevintervjun framgår att eleverna arbetar med frågor utan givna svar. I exempelvis de naturorienterande ämnena arbetar eleverna med hypoteser och i de samhällsorienterande ämnena frågor kopplade till det som händer i världen.

Lärarna ger eleverna inflytande över undervisningen. Av lärarintervjun framgår att eleverna ges möjlighet att påverka undervisningen. Några exempel är att eleverna kan få välja hur de vill visa sina kunskaper, eller hur de vill arbeta. Av elevintervjuer framgår att lärarna lyssnar på elevernas förslag och önskemål. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna får utvärdera undervisningen på olika sätt, exempelvis utvärdera via formulär, exit tickets, tummen upp och ner samt att eleverna utvärderar regelbundet varje vecka och termin.

Motivation och anpassningar

Klimatet i klassrummen är tillåtande och lärarna har ett bemötande och ett arbetssätt som stärker elevernas självförtroende. Av observationer samt intervju med lärarna framgår att lärarna arbetar på olika sätt för att stärka elevernas förmåga att tro på sig själva. Det sker genom att lärarna arbetar för att stärka elevernas tilltro till sin egen förmåga genom exempelvis positiv återkoppling, ett relationellt arbetssätt eller genom att eleverna får träna på något som de upplever är svårt.

Lärarnas anpassning av undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, är begränsad. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna till viss del anpassar undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever, men att det varierar mellan årskurser, ämnen och lärare. Granskningen visar att det finns goda exempel på utmaningar i undervisningen för särbegåvade elever exempelvis möjlighet att läsa ämnet matematik och ämnet engelska på en högre kunskapsnivå. Emellertid framgår det av intervjuer att eleverna oftast arbetar med samma uppgifter och att lärarna till stor del låter eleverna följas åt och arbeta i samma takt. Även observationerna ger exempel på att elever arbetar med samma uppgifter och väntar in varandra istället för att erbjudas andra och mer utmanande uppgifter. Av intervjun med lärarna framgår att lärarna är måna om att alla elever ska förstå, hinna med och inte komma efter. Av elevintervjuerna framgår även att det finns elever som upplever att utmaningarna i undervisningen är begränsade. Av rektorsintervjun framgår att rektorn identifierat att lärarna inte använder de högre betygen så ofta och analyserat varför. En orsak kan vara att lärarna främst arbetat med den grundläggande nivån vilket medfört att eleverna inte fått möjlighet att visa de högre kunskaperna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen bara till viss del anpassas så att alla elever blir utmanade och stimulerade utifrån sina individuella behov och förutsättningar. I några ämnen ges elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling en undervisning som är anpassad utifrån detta. Det förekommer emellertid undervisning där lärare framförallt fokuserar på att alla elever ska hinna med och där andra och mer utmanande uppgifter inte ges till elever som blir klara före sina klasskompisar.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar lärarna att utveckla arbetet med att planera, följa upp och anpassa undervisningen utifrån olika elevers behov. I det ingår också att tillsammans hitta arbetssätt så att det i undervisningen finns utmanande uppgifter för alla elever så att eleverna kan stimuleras och utmanas att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Studiero

Vid skolenheten bedriver personalen ett samlat arbete med att skapa och bibehålla studiero, och eleverna är delaktiga i det arbetet. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår att det gemensamma arbetet med tillgängliga lärmiljöer och lektionsstruktur främjar studieron. Vidare framgår att personalen diskuterar studiero och bemötande i olika forum. Av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna framgår att det finns klassrumsregler som utformats tillsammans med eleverna samt att lärarna för diskussioner med eleverna om vad studiero innebär. Elevernas upplevelse av studiero följs upp genom enkäter, fokusgrupper, individuella samtal samt vid diskussioner på klassråd och elevråd. Vidare framgår att eleverna exempelvis utvärderar studieron i samband med utvecklingssamtal.

Lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. Av intervju med lärarna och representanter för elevhälsan framgår att lärarna följer lektionsstrukturen och hänvisar till klassrumsreglerna om studieron försämras. Av intervju med rektorn, representanter för elevhälsan samt lärarna framgår att rektorn vidtar åtgärder på en övergripande nivå. De problem med studiero som kommer upp analyseras och lämpliga åtgärder vidtas. Några exempel på åtgärder som vidtagits är resursförstärkning i klasser. Ytterligare exempel är att skolenheten deltar i en utbildning om inkluderande beteendestöd i syfte att utveckla en positiv skolkultur samt förebygga och hantera

problembeteenden genom proaktiva tillvägagångssätt. Av intervjun med rektorn framgår att det finns en insats gällande en klass där studieron behövde förbättras och att en övergripande åtgärd medförde byte av personal. Rektorn uppger att de vidtagna åtgärderna gett effekt på individ- och gruppnivå.

Trygghet

Vid skolenheten bedrivs ett medvetet arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Av insänd dokumentation och intervju med rektorn framgår att det pågår ett främjande och förebyggande arbete som inkluderar såväl kartläggning som analys av nuläget. Skolenheten följer upp elevernas upplevelse av trygghet genom trygghetsenkäter och kränkingsanmälningar. Vidare följs elevernas upplevelse av trygghet upp i samband med klassråd och elevråd. Av inskickad information och intervju med rektorn samt representanter för elevhälsan framgår att de identifierat otrygga platser såsom skolgård, omklädningsrum, toaletter och matsal. Insänd dokumentation och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan, lärarna samt eleverna ger en samstämmig bild av att de flesta elever känner sig trygga på skolan. Skolinspektionens enkät för 2023 visar att elevernas upplevelse av trygghet är mycket god. Dock uppger eleverna i samma enkät att de vuxna inte alltid vet vad som händer under rasterna. Granskningen visar även att enstaka händelser som inträffat på skolenheten påverkat elevernas upplevelse av trygghet, exempelvis i samband med rasterna.

Utifrån uppföljning och analys fattar rektorn beslut om förbättringsåtgärder. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan samt lärarna framgår att rektorn utifrån analyserna av elevernas upplevelse av trygghet har vidtagit olika åtgärder såsom förändringar av rastvärdsschemat, försök med rastaktiviteter och att personal följer eleverna till och från bussen. Vidare framgår av inskickad information och intervju med rektorn att skolans plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier har reviderats och att elever och vårdnadshavare har informerats om planen. Det framgår även att rektor ansvarar för att informera nyanställd och vikarierande personal om planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Ytterligare exempel på åtgärder är skolenhetens arbete med rutiner gällande kränkingsanmälningar samt att eleverna i högre grad ska ges möjlighet att påverka sin skolsituation genom deltagande i klass- och elevråd där trygghet och trivsel ingår. Alla elever ska ges möjlighet att fylla i trygghetsenkäten.

Skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet för eleverna. Av insänd information och intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan samt lärarna framgår att skolenheten har ett pågående arbete med att

skapa ett gemensamt förhållningssätt gällande kränkande behandling, diskriminering och anmälningsplikt. Arbetet sker bland annat genom att trygghetsfrågor diskuteras på arbetslagsträffar samt vid möten där fritidshemspersonal har möjlighet att delta.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i lärarnas bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn följer exempelvis upp avvikelser mellan kriterier för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3, betyg i årskurs 6 och resultaten på de nationella proven i årskurs 3 och 6. Av rektorsintervjun framgår att rektorn identifierat att få elever når mer än kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper. Rektorn uppger att en orsak kan vara att lärarna främst arbetat med den grundläggande nivån vilket medfört att eleverna inte fått möjlighet att visa de högre kunskaperna samt att undervisningen därför inte utmanar alla elever. Vidare framgår att rektorn har diskuterat med lärarna varför det inte blir mer än kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper och att lärarna då hänvisar till de olika svårigheter som finns i klasserna. Av rektorsintervjun framgår vidare att rektorn föregående läsår identifierade avvikelser mellan bedömningar och betyg i en årskurs. Rektorn diskuterade avvikelserna med lärarna och fattade beslut om att lärarna skulle sambedöma de nationella proven i den årskursen. Vidare framgår att rektorn följer upp avvikelserna gällande kunskapsresultat tillsammans med huvudmannen.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning. Av insänd dokumentation samt intervju med rektorn och lärarna framgår att rektorns organisation ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning genom att tid avsätts för det i olika forum. Exempel på forum är skolenhetens Lärforum där försteläraren leder det för läsåret påbörjade arbetet gällande bedömning och betygssättning. Ytterligare exempel är den gemensamma analysen av resultaten på de nationella proven och bedömningsstöden som genomförs stadiervis.

Rektorn verkar för att lärarna kvalitetssäkrar sin bedömning och betygssättning, men arbetet behöver förstärkas. Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd för att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning. Föregående läsår sambedömde de även de nationella proven. Som framkommer ovan under rubriken Uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning har rektorn identifierat att skolenhetens bedömningsarbete behöver utvecklas och har fattat beslut om att de nationella proven ska sambedömas gemensamt i arbetslagen. Av lärarintervjun framgår dock att beslutet inte förankrats tillräckligt då lärare uppger att endast svårbedömda prov ska bedömas gemensamt. Vidare framgår av rektorsintervjun att det finns planer på att skapa ett forum för samverkan gällande bedömning och betygssättning med närliggande skolenheter men att det ännu inte är genomfört.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn bara till viss del försäkrar sig om att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning. Granskningen visar att rektorn visserligen ger lärarna tid att arbeta med kvalitetssäkring, men att rektorn tydligare behöver styra arbetet med kvalitetssäkring exempelvis lärarnas sambedömning av de nationella proven i årskurs 3 och 6 för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betygssättning.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om Betyg och prövning (SKOLFS 2022:417 s.23-24) framgår att rektorn har en central roll för lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Lärare behöver ges förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Lärares arbete med samsyn är viktigt för att göra betygen så rättvisande och likvärdiga som möjligt. Samsyn förbättrar även kvaliteten i lärares analyser och värderingar av de olika betygsunderlagens relevans vid betygssättningen. Vidare bidrar sambedömning till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Lärare kan diskutera hur olika underlag kan värderas i

förhållande till ämnets syfte, det centrala innehållet, betygskriterierna och den undervisning som har bedrivits. Det är också viktigt att diskutera hur man gör när man särskilt beaktar elevernas resultat på nationella prov vid betygssättningen.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att tillsammans med lärarna skapa rutiner för hur lärarnas arbete med att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning ska genomföras i alla ämnen. Arbetet kan med fördel genomföras tillsammans med andra skolenheter för att ytterligare öka lärarnas möjligheter till kollegialt lärande och sambedömning inom området bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Eleonor Duvander

Beslutsfattare
Signerat av: Eleonor Duvander

X Jenny Töredal

Föredragande
Signerat av: Jenny Töredal

I handläggningen av ärendet har även utredare Cecilia Johansson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 22 och 23 januari 2024. Besöket genomfördes av utredarna Jenny Töredal och Cecilia Johansson.

Vångaskolan är en grundskola med årskurserna 1-6 i Norrköpings kommun. Vid skolenheten bedrivs även utbildning i förskoleklass och fritidshem, men dessa verksamheter omfattas inte av denna granskning. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan cirka 90 elever i grundskolan. Skolenheten leds av en rektor.